



inštitut za raziskave in razvoj

Inštitut za raziskave in razvoj "Utrip"

Laze pri Borovnici 9, 1353 Borovnica

Telefon: (031) 880-520

E-pošta: info@institut-utrip.si

Sporočilo za javnost

**»Svetovno poročilo o drogah 2025 razkriva alarmantne
trende: poziv k nujnemu preobratu - vlagati v preventivo!«**

Ljubljana, 2. julij 2025 – Ob nedavnem svetovnem dnevu na področju drog (26. junij) je Urad ZN za droge in kriminal (UNODC) izdal svetovno poročilo o drogah 2025, ki prinaša skrb vzbujujoče podatke. Uporaba drog po svetu je dosegla rekordno raven, saj je leta 2023 droge uporabljalo kar 316 milijonov ljudi. V luči teh podatkov Inštitut za raziskave in razvoj »Utrip« poudarja, da so represivni pristopi očitno neuspešni, in poziva k takojšnjemu in občutnemu povečanju naložb v znanstveno utemeljene preventivne politike in programe, vključno s področjem alkohola in tobaka. Osrednja tema letošnjega svetovnega dneva je bila ravno nujnost vlaganja v preventivo.

Poročilo Urada ZN za droge in kriminal (UNODC) izpostavlja hitro širjenje trgov s kokainom in sintetičnimi drogami, kar predstavlja veliko tveganje za javno zdravje in varnost po vsem svetu. Še bolj zaskrbljujoče je dejstvo, da je le eden od dvanajstih ljudi z motnjo zaradi uporabe drog deležen ustreznega zdravljenja. To kaže na ogromen razkorak med potrebami ljudi in odzivi sistemov, ki so še vedno prepogosto usmerjeni v kaznovanje namesto v pomoč in podporo.

»Številke so neizprosne in kažejo na globalni neuspeh dosedanjih politik, ki so temeljile predvsem na represiji in zmanjševanju ponudbe drog. Vsako leto se soočamo z novimi rekordi, ki pa niso razlog za slavlje, temveč klic k takojšnjemu





*ukrepanju. Ne smemo več čakati. Vsak evro, ki ga danes vložimo v kakovostno in dolgoročno preventivo, nam prihrani večkratnik stroškov pri zdravljenju in okrevanju, v kazenskem sistemu in pri izgubi človeških življenj v prihodnosti. Preventiva ni strošek, ampak najboljša naložba v zdravo in varno družbo», ob tem poudarja **Matej Košir**, direktor Inštituta »Utrip«.*

Vlaganje v preventivo pomeni razvoj in izvajanje dolgoročnih, v skupnost usmerjenih politik in programov, ki krepijo zaščitne dejavnike pri otrocih in mladostnikih, podpirajo starše in ustvarjajo varna okolja v šolah in lokalnih skupnostih. Ključno vlogo pri tem imajo nevladne organizacije, ki so pogosto nosilke inovativnih in učinkovitih pristopov, a se soočajo s kroničnim pomanjkanjem stabilnega in zadostnega financiranja.

*»Vlaganje v preventivo ne pomeni zgolj tiskanja letakov ali občasnih predavanj in delavnic. Govorimo o potrebi po stabilnem financiranju programov, ki krepijo socialne in čustvene veščine pri mladih ter nudijo podporo družinam v stiski. Ne moremo več delovati na podlagi kratkoročnih projektnih razpisov, ki se končajo, še preden pokažejo prave rezultate. Potrebujemo nacionalno strategijo, ki bo preventivo postavila na prvo mesto, jo ustrezno financirala in jo prepoznala kot temelj javnega zdravja in dobrobiti ljudi«, dodaja **Košir**.*

Inštitut »Utrip« zato poziva odločevalce, da prisluhnejo opozorilom stroke in mednarodnih organizacij. Nujno je treba preusmeriti sredstva iz neučinkovitega kaznovalnega sistema v programe preventive, zmanjševanja tveganj in škode, zdravljenja, socialne reintegracije in okrevanja. Ključnega pomena sta tudi odprava stigme in dekriminalizacija ljudi, ki uporabljajo droge, saj bosta omogočili, da bodo lažje in brez strahu poiskali pomoč. To ne pomeni legalizacije ali komercializacije drog, ki zagotovo ne prinaša pozitivnih rezultatov, temveč gre za osredotočanje na pomoč in podporo ljudem v stiski.

*»Preventiva je širši pojem. Pomeni tudi zmanjševanje stigme, ki ljudi odvrača od iskanja pomoči, še preden se razvije zasvojenost. Pomeni ustvarjanje okolja, kjer se o duševnem zdravju in stiskah pogovarjamo odprto in brez obsojanja. In pomeni, da kot družba ljudem v stiski ponudimo roko namesto kazni. To je edina pot, ki vodi k izboljšanju razmer na področju drog«, zaključuje **Košir**.*



O Inštitutu "Utrip": Inštitut za raziskave in razvoj "Utrip" je vodilna nevladna organizacija s področja preventive in javnozdravstvenega zagovorništva v Sloveniji, ki deluje na področju javnega zdravja in dobrobiti ljudi (zlasti otrok in mladostnikov), zmanjševanja škodljivih posledic rabe drog in zasvojenosti (vključno z alkoholom in tobakom) ter drugih oblik tveganih vedenj in promocije na dokazih podprtih politik in programov. S svojim delom si prizadeva za družbo, ki temelji na zdravju, človekovih (tudi otrokovih) pravicah in socialni pravičnosti. Več: www.institut-utrip.si.

Za več informacij smo na voljo na info@institut-utrip.si in **(031) 880-520**.

Več o **svetovnem poročilu na področju drog 2025**:

<https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/world-drug-report-2025.html>

